

Badania i Rozwój Młodych Naukowców w Polsce

Nauki humanistyczne i społeczne

Część II

www.mlodzinaukowcy.com

Poznań 2017

Redakcja naukowa

dr inż. Jędrzej Nyckowiak

dr hab. Jacek Leśny, prof. UPP

Skład i łamanie tekstu

Adam Loesch

Wydawca

Młodzi Naukowcy

www.mlodzinaukowcy.com

wydawnictwo@mlodzinaukowcy.com

ISBN (całość) 978-83-65362-48-3

ISBN (wydanie online) 978-83-65677-42-6

ISBN (wydanie drukowane) 978-83-65677-41-9

Ilość znaków w książce: 355 tys.

Ilość arkuszy wydawniczych: 8,9

Niniejsza pozycja jest monografią naukową. Jej rozdziały zostały wydrukowane zgodnie z przesłanymi tekstami po ich zaakceptowaniu przez recenzentów (spis recenzentów zamieszczono na końcu książki). Odpowiedzialność za zgodne z prawem wykorzystanie użytych materiałów ponoszą autorzy poszczególnych rozdziałów.

14. Szlachta traktu prużańskiego posiadająca poddanych według spisu podymnego dla województwa brzeskiego litewskiego z 1775 roku

The nobility of Pruzana district which had serfs, according to chimney tax roll 1775 for Lithuanian Brest voivodeship

Paweł Szymon Towpik

Instytut Historii, Uniwersytet Zielonogórski
Opiekun naukowy: dr hab. Leszek Belzyt, prof. UZ

biuro@historiae.pl

Słowa kluczowe: szlachta, Pruzana, Sielec, Siechniewicze, rejestry podatkowe

Streszczenie

Niniejszy artykuł jest edycją źródłową fragmentu taryfy podatku podymnego generalnego z 1775 roku dla województwa brzeskiego litewskiego, w jej części dotyczącej szlachty traktu prużańskiego posiadającej poddanych.

1. Wstęp

Jedną z reform finansowych wprowadzonych przez Sejm Ekstraordynaryjny Warszawski w 1775 roku, było uchwalenie dla ziem Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego podatku zwanego podymnym generalnym. Bliższe informacje o tym podatku w kontekście ziem litewskich, zostały przedstawione w niniejszej monografii, we wcześniejszym artykule Pawła Szymona Towpika pod tytułem: *Szlachta jednodymowa traktu prużańskiego według spisu podymnego dla województwa brzeskiego litewskiego z 1775 roku*. Wspomniany artykuł stanowi także edycję źródłową fragmentu jednego ze spisów tegoż podatku, znajdującego się dziś w Litewskim Państwowym Archiwum Historycznym w Wilnie pod sygnaturą SA 11587, roboczo zatytułowanego¹: *Taryfa podatku podymnego województwa brzesko-litewskiego spisana w 1775 roku, wraz z taryfą podatku dziesiątego grosza z czystej propinacji*. Edytowany fragment odnosił się do szlachty zagrodowej, a więc nie posiadającej poddanych, żyjącej w granicach *traktu prużańskiego*, czyli nieformalnej jednostki administracyjnej, której obszar pokrywał się z terenem ówczesnych rzymskokatolickich parafii: Szereszewo, Pruzana, Sielec, Siechniewicze i Bereza (Podymne 1775: k. 56-57v). Obecny artykuł jest kontynuacją edycji tegoż źródła, tym razem jednak jego części dotyczącej szlachty *traktu prużańskiego* posiadającej więcej niż jeden dym (Podymne 1775: k. 53-55v).

2. Edycja taryfy podatku podymnego dla dymów szlachty traktu prużańskiego posiadającej poddanych

Przypomnijmy, że na terenach wiejskich Wielkiego Księstwa Litewskiego za dym podlegający opodatkowaniu uważano: dwór ze wszystkimi mieszkaniami lub budynkami do niego należącymi; dom szlachecki, bez względu na to czy szlachcic ma, czy nie ma poddanych; chatę wiejską, jeśli był w niej gospodarz uprawiający więcej gruntu niż przydomowy ogród warzywny. Tym samym szlachcic nie płacił podatku od swoich komorników oraz od chałupników bez roli. Ponieważ tereny wiejskie interesującej nas części województwa brzeskiego litewskiego zostały zaliczone do IV klasy podatkowej, szlachta traktu prużańskiego posiadająca poddanych płaciła podatek od 1 dymu w wysokości 7 złp. (VL: t. 8, s. 396-397). Poniżej zamieszczone zestawienie 2261 dymów należących do tej szlachty, podaje ich lokalizację oraz personalia posesorów².

¹ Tytuł zestawiony z dwóch wewnętrznych podtytułów tej taryfy, gdyż jej oryginalna strona tytułowa nie zachowała się.

² Dla niniejszej edycji zapis imion ujednolicono według współczesnej ortografii, natomiast nazwiska i nazwy miejscowe zostały podane w formie identycznej jak w źródle. Kolejność miejscowości oraz osób występujących w obrębie danej miejscowości, jest również ściśle zgodna ze źródłem. W nawiasach kwadratowych [] podano rozwinięcia skrótów występujących w źródle, zaś nawiasem kwadratowym z wielokropkiem [...] oznaczono wszystkie przypadki, gdzie przed nazwiskiem posesora źródło nie podaje jego imienia. Jeśli w tekście edycji lub przypisach mowa jest o tytule urzędniczym lub

Trakt prużański dymy ziemskie	Dymy IV klasy	Podatek w złp.
Bohusławce od Sielca w posesji WJP Bolesława Bispinka marszałka starodubow[skiego] z wioskami Roszkowice, Zohałowice, Koladycze, Woszczernice, Chorewo, Rosochy, Bohusławce i 4ma we wsi Kozłach do Zababia należącej d[ymów] dwieście trzydzieści dwa	232	1624
Buchale JPa Antoniego Wasilewskiego [dwór] z trzema poddanymi dziedzicznymi, trzema zastawnymi od JPa [...] ¹ Nornickiego w Połonnym Hrudzie, dwoma zastawnymi od JPa Franciszka Bortnowskiego w Dawidowiczach facit dym[ów] dziewięć ²	9	63
Bayki JPa Michała Lewkowicza cześn[ika] braclaw[skiego] dwór z chłopami dymów osiem	8	56
Tamże tegoż JPa Lewkowicza folwark Strzałkowszczyzna alias Bukrabowszczyzna w zastawnej posesji WJPa Rafała Nietyxy sęd[dzica] ziem[skiego] b[rzeskie]go z chłopami dymów sześć	6	42
Tamże w Baykach JPP [...] ³ Zardeckich braci d[ymów] czternaście	14	98
Tamże JPa Emanuela Lewkowicza dym[ów] dwa	2	14
Tamże JPa Michała Zawistowskiego dym[ów] trzy	3	21
Tamże w Baykach WJPa Rafała Nietyxy sędzica ziem[skiego] br[zeskie]go dwór z chłopami w Rytwinszczyźnie, Bukrabowszczyźnie i Mosznicach dym[ów] dwadzieścia jeden	21	147
Czarnełozy dziedziczne WJPa [...] ⁴ Sawickiego poruczni[ka] JKMci w posesji JPa [...] ⁵ Jelskiego strażnikowicza] owruckiego dwór d[ym] 1, wsie Krasna, Pieski, Klepacze dym[ów] 38, Kuszlery [i] Niemkowicze dym[ów] 15	54	378
Chwaszczowate JPa Kajetana Buczkurowskiego z chłopami w Wininie i Podosiu dymów cztery	4	28
Choyniki WJPa [...] ⁶ Nornickiego pisarzew[icza] asesorskiego dwór z chłopami dymów czternaście	14	98

sejmiku określonym przymiotnikiem *brzeski*, każdorazowo chodzi o sejmik lub urząd dla województwa brzeskiego litewskiego. W przypisach zastosowano też następujące skróty: „wzm.” – wzmiankowany/wzmiankowani; „ur.” – urodzony; „zm.” – zmarły; „TG” – Trybunał Główny; „WKL” – Wielkie Księstwo Litewskie.

¹ Patrz Norniccy w przypisie nr 8.

² W 1775 r. Wasilewski posiadał też 1 dym w Buchalach, zastawiony u Jerzego Chocianowskiego (Podymne 1775: k. 57).

³ Może jeden z nich to Benedykt Zardecki, świadek chrztu w 1763 r. u *Biwoynów* z Osowców (SMU: k. 67). Żerdecy, licznie wzm. na sejmikach brzeskich (Шляхта 2011: s. 94-96).

⁴ Ten sam Sawicki występuje w niniejszym zestawieniu jako posesor Widna vel Bolesty z wsiami Lichacze i Postołowo. Może chodzi o Ignacego Sawickiego w 1778 r. świadka na ślubie Jana Engiela i Anny Brzezińskiej z Bortnowicz (SMŚ: k. 32). W latach 1781-1783 wzm. był Franciszek Sawicki, regent w Pułku 1 Przedniej Straży JKM (Oficerowie: t. II, s. 168, 180), choć z racji imienia może być tożsamy ze wzm. w niniejszym zestawieniu posesorem Rukawiec.

⁵ Być może zamiast „strażnikowicz” powinno być „stolnikowicz”, wtedy mógłby to być Ignacy Jelski, awansowany w 1775 r. na chorążego Gwardii Pieszej Litewskiej, ostatecznie major armii Królestwa Polskiego, zm. w 1820 r., był synem stolnika owruckiego Macieja Jelskiego (Uruski: t. VI, s. 55; Oficerowie: t. IV, s. 187 i t. V s. 315). Być może ten sam Ignacy Jelski z bratem Eliaszem wzm. na sejmiku brzeskim w 1774 r. (Шляхта 2011: s. 92).

⁶ Może jakiś syn Antoniego Nornickiego, po 1733 r. m.in. rotmistrza traktu prużańskiego i pisarza skarbu litewskiego, może także pisarza sądu asesorskiego... Z Elżbiety Zachorskiej miał on synów: Hilarego w 1762 r. wzm. na sejmiku brzeskim, od 1765 r. właściciela dóbr Ossowiec, w 1793 r. sędziego ziemskiego oszmiańskiego oraz Dominika (Uruski: t. XII, s. 170; Шляхта 2011: s. 167). Patrz także 3 dymy Nornickiego bez podanego imienia, zastawione w Połonnym Hrudzie oraz 4 dymy w posesji Nornickiego w Połonnej (Podymne 1775: k. 53 i 54v).

Dołhe WJPa [...] ¹ Monkiewicza sęd[zica] wileń[skiego] dwór ze wsią d[ymów] trzydzieści	30	210
Izbice Wielkie JPa Felicjana Izbickiego dymów dwa ²	2	14
Izbice alias Hryniewiczze WJPa [...] ³ Obera pułkown[ika] wojsk lite[wski]ch dwór z chłopami dymów dziewięć	9	63
Izbice alias Andrzejkowszczyzna JPan Bogum[iły] Kruszyńskiej d[ymów] dwa	2	14
Izbice alias Janowszczyzna WJPa Ignacego Hruszewskiego regen[ta] ziem[skiego] br[zeskie]go dwór z chłopami w Izbicach d[ymów] jedenaście	11	77
Jasiewiczze JPa Jana Stryeńskiego dym[ów] dwanaście	12	84
Kosiłowice JPa Stanisława Krupowicza kom[ornika] upit[skiego] d[ymów] dwa	2	14
Kuplin WJPa [...] ⁴ Buchowieckiego chorąże[g]o w[ojewództwa] brz[eskie]go dwór ze wsią dymów czterdzieści	40	280
Kuplin WJPa Józefa Mieczynskiego gener[ać]a adjutan[ta] w wojsku lit[ewskim] dwór ze wsiami Kuliki i Kuplin dymów dziewiętnaście	19	133
Krzywobłoty WJPa Onufrego Bęklewskiego st[arosty] lachowieckiego dwór dym 1, wioski Łogizy d[ymów] 4, Wiszniewiczze dym[ów] 12, Czerniczne d[ymów] 4, Dece d[ymów] 3, Kosiłowice d[ymów] 6. Facit dymów prócz Połonnego Hrudą trzydzieści ⁵	30	210
Lezayka alias Zenofl WJPa [...] ⁶ Wisłoucha podstolego br[zeskie]go dwór z wioską dymów dziewiętnaście	19	133
Linowka alias Oranczyce JPa [...] ⁷ Glińskiego dwór z chłopami dymów dwadzieścia dziewięć	29	203
Tamże w Linowce JPa [...] ⁸ Rusieckiego w posesji JPa [...] ⁹ Fogla porucznika JKMcI dym[ów] cztery	4	28
Tamże w Linowce JPa [...] ¹⁰ Słotwińskiego w posesji tegoż JPa Fogla dym[ów] trzy	3	21
Tamże w Linowce JPa Marcina Łaniewskiego d[ymów] trzy	3	21
Lachi Okolica JPa Tomasza Szeniawskiego dym[ów] dwa	2	14

¹ Prawdopodobnie Karol Antoni Ksawery Monkiewicz, ur. w 1749 r. w Bohusławcach koło Dołhe, syn Jana Ignacego Monkiewicza sędziego ziemskiego wileńskiego w latach 1765-1768 i jego żony Katarzyny, od 1775 r. mąż Anny Grzymała (SMU: k. 45; Uruski, t. XI, s. 237; Urzędniczy WKL: t. I, s. 174). Bartłomiej Monkiewicz, może drugi syn Jana Ignacego, jest w 1780 r. świadkiem ślubu Józefa Jankowskiego i Marianny Adamówny w Bohusławcach (SMŚ: k. 36).

² Felicjan Izbicki miał też 1 dym w Izbicach Wielkich, zastawiony u Macieja Sipayły (Podymne 1775: k. 56).

³ Pewnie to Jerzy d'Obyrn, pułkownik Gwardii Konnej Litewskiej w latach 1766-1786, mąż Rozalii Jelskiej (Uruski: t. XII, s. 235; Oficerowie: t. I, cz. 4, s. 179; t. II, s. 144, 154).

⁴ Zapewne Bernard Buchowiecki, chorąży brzeski, poseł na sejm w 1775 r., w latach 1786/1787 i 1791/1792 dyrektor sejmiku brzeskiego przy wyborze deputatów, a w 1787/1788 deputat TG WKL (Uruski: t. II, s. 50; Deputaci: s. 373, 378, 395). Być może to on też od 1772 lub 1773 r. do bodaj 1792 r. był podpułkownikiem nadkompletowym w Regimentzie Pieszym 3 Buławy Polnej Litewskiej (Oficerowie: t. II, s. 366, 374).

⁵ W niniejszym zestawieniu patrz także 4 dymy w Połonnym Hrudzie. W 1775 r. posiadał on także 1 dym i grunt w Czernicznych, zastawiony u Litwinowicza (Podymne 1775: k. 56v).

⁶ Zapewne Zenon Wyslouch, m.in. od 1758 r. miecznik brzeski, od 1765 r. podstoli brzeski, od 1781 r. podkomorzy brzeski, 1782/1783 wicemarszałek TG WKL, dyrektor sejmików brzeskich, poseł na Sejm Czteroletni (Deputaci: s. 353, 356, 369, 382, 386, 399).

⁷ Różni Glińscy wzm. na sejmikach brzeskich (Шляхта 2011: s. 66).

⁸ Może to: Antoni Rusiecki, bądź jego brat Adam lub Ignacy, wzm. w 1775 r., ewentualnie Bazyl Rusiecki wzm. wraz z żoną Elżbietą Jelec w 1776 r. (Шляхта 2011: s. 194).

⁹ Być może to Stanisław Fogell, towarzysz w Brygadzie I Kawalerii Narodowej, dymisjonowany w randze chorążego końcem 1783 r. (Oficerowie: t. II, s. 89).

¹⁰ Może Leon Słotwiński lub jego brat Piotr, albo Jakub Słotwiński; dwaj ostatni wzm. na sejmiku brzeskim w 1764 r. (Шляхта 2011: s. 201).

Tamże JP a Franciszka Szeniawskiego dym[ów] dwa	2	14
Tamże JPP a Anton[iego] i Wiktoryna Szeniawskich d[ymów] trzy	3	21
Mokre WJP a [...]¹ Bułharyna folwark ze wsią d[ymów] dwadzieścia jeden	21	147
Maciejewicze WJP a Michała Bułharyna pisarza ziem[skiego] wo[łkowyskiego] dwór ze wsiami Maciejewicze i Stawki d[ymów] czterdzieści trzy	43	301
Moszkowicze JP a Antoniego Hruszewskiego z chłopami we wsi Dokuczycach dymów sześć	6	42
Tamże JP a Ludwika Dernałowicza z chłopami tamże w Dokuczycach dymów sześć	6	42
Tamże JP a Michała Boreyszy wiejski dym jeden²	1	7
Tamże JP a Ignacego Boreyszy w zastawie u JP a [...]³ Zienkowicza dymów cztery	4	28
Noski od hrabstwa sieleckiego w posesji WJP a [...]⁴ Szpinka sekretarza pieczęci wielkiej W[ielkiego] K[siężstwa] L[itewskiego] dwór ze wsią dymów wiejskich dwadzieścia dziewięć	29	203
Nesterki JW. [...]⁵ Bystrego kasztelana b[rzeskiego] o w posesji zastawnej JP a [...]⁶ Burzyńskiego z poddanym dymów dwa	2	14
Niwiszcza dziedzictwo JP a [...]⁷ Narkuskiego w posesji zastawnej WJP a Jana Bogusławskiego⁸ dwór z chłopami d[ymów] osiem	8	56
Okolice Silicze JP[a]ni Katarzyny Przemyskiej d[ymów] cztery	4	28
Tamże JP a Stanisława Jungi dym[ów] trzy	3	21
Tamże JP a Józefa Jungi dymów cztery	4	28
Okolice Szeniewce JP a Zygmunta Kosinskiego d[ymów] trzy	3	21
Tamże JP a Benedykta Kosin[sk]iego dym[ów] dwa	4	28
Tamże JP a Antoniego Stankiewicza dym[ów] dwa	2	14
Okolice Staje JP a [...]⁹ Krzyczewskiego dziedzica w zastawie u JP a [...]¹⁰ Buchowieckiego dymów cztery	4	28
Tamże JP a [...]¹¹ Massalskiego kapitana JKMc i dym[ów] siedem	7	49

¹ Może to Piotr Bułharyn, od 1767 r. mąż Racheli Bolestowskiej z pobliskiego Zababia (SMS: k. 24) lub Antoni Bułharyn wzm. na sejmiku brzeskim w 1786 r. (Шляхта 2011: s. 44).

² W 1775 r. posiadał także grunt w Dokuczycach, na którym stał dym Wołyncewicza oraz grunt w okolicy Moszkowiczach, na którym był dym Kurniewicza (Podymne 1775: k. 57v).

³ Być może Tomasz Zienkowicz wzm. na sejmiku brzeskim w 1786 r. (Шляхта 2011: s. 110).

⁴ Pewnie to Tadeusz Spinek (vel Szpinek) żyjący jeszcze w 1793 r., którego dzieci z żony Teresy rodziły się w Noskach od 1778 do 1789 (SMU: k. 108v, 110v, 121, 126v, 130v, 140v).

⁵ Józef Bystry, m.in. regent w kancelarii skarbu litewskiego 1747-1758, łowczy nadworny 1765-1774, kasztelan brzeski od 1774 do swej śmierci w 1783 r., dyrektor sejmików brzeskich (PSB: t. III, s. 172-173; Urzędnicy 1994: s. 71; Uruski: t. II, s. 114-115; Deputaci: s. 326, 330, 338).

⁶ Być może Józef Burzyński wzm. na sejmiku brzeskim w 1779 r. (Шляхта 2011: s. 44).

⁷ Być może to jeden z synów Adalberta i Zofii Narkuskich, zrodzonych w odległych od Niwiszczy o 12 km Hawryłowiczach, czyli: Antoni i Józef z 1734 r., Kazimierz z 1738 r. i Jan z 1740 r. (SMU: k. 16, 19v, 28v, 33). Na sejmikach brzeskich w 1726, 1732, 1733 i 1759 r. odnotowano Antoniego Benedykta Narkuskiego (Шляхта 2011: s. 162).

⁸ W 1775 r. płacił on podatek propinacyjny z Niwiszczy jako łowczy rzeczycki (Podymne: k. 75).

⁹ Być może to wspomniany dwie pozycje dalej Daniel Krzyczewski, który w 1773 r. był świadkiem ślubu Mikołaja Stockiego i Wiktorii Kosin[skiej] z Cisowierza, pewnie on też jest w tym roku wzm. na sejmiku brzeskim. Natomiast wzm. tam w 1788 r. Wojciech Krzyczewski, to może świadek ślubu Anny Krzyczewskiej ze Stajów i Józefa Bortnowskiego w 1766 r. (SMS: k. 23v, 28v; Шляхта 2011: s. 130-131). Był też Jakub Krzyczewski dziedzic dóbr *Stojów* w 1746 r., mąż Ludwiki Zarzeckiej (Uruski, t. VIII, s. 127).

¹⁰ Buchowieccy liczni na sejmikach brzeskich (Шляхта 2011: s. 45-49). Patrz też przypis nr 12.

¹¹ Pewnie to Jan Massalski w latach 1762-1777 kapitan sztabowy, najpierw w Regimentcie Dragonii Buławy Polnej, a od 1775 r. w Regimentcie Pieszym 3 Buławy Polnej Litewskiej, mąż Anny z Pachniewskich, bądź jego brat Jerzy Jan Massalski, od

Tamże JPa Daniela Krzyczewskiego dym[ów] cztery	4	28
Okolice Szydłowszczyzna JPa Bogumiły Symontowej z jednym poddanym w okolicy Siliczach d[ymów] cztery	4	28
Okolice Połonny Hrud JPa Benedykta Leskiewicza z poddanymi dymów pięć	5	35
Tamże JPa Onufrego Bęklewskiego st[aros]ty lachowickiego dziedzicznych chłopów trzy i folwarczek w posesji JPa [...]¹ Truskowskiego dym[ów] cztery	4	28
Tamże JPa Józefa Leskiewicza dymów dwa	2	14
Okolice Kruki alias Dziadowce JPa Szymona Szpilowskiego komor[nika] starodubow[skiego] dymów dwa	2	14
Okolice Bortnowicze JPa Józefa Andrzejkowicza z poddanymi we wsi Utrynie dymów sied[em]	7	49
Okolice Krzywobłoty JPa Jakuba Sipayły dym[ów] cztery	4	28
Tamże JPa Heleny Sipayliney dym[ów] sześć	6	42
Okolice Hawryłkowicze JPa Szymona Andrzejkowicza z poddanymi w Zahałowie dymów sześć	6	42
Tamże JPa Tomasza Wołodkiewicza z poddanymi tamże w Zahałowie dym[ów] sześć	6	42
Okolice Osieka JPa Adama Błockiego dym[ów] cztery	4	28
Tamże JPa Sylwestra Błockiego dym[ów] cztery	4	28
Okolice Kurowszczyzna JPa Konstan[cji] Niemczynowskiej d[ymów] trzy²	3	21
Tamże JPa [...]³ Gurskiego dym[ów] cztery	4	28
Okolice Łazowo JPa Aleksandra Cidzika z poddanymi tamże w okolicy Łazowie dymów pięć⁴	5	35
Okolice Ossowieckie JPa Franciszka Komorowicza z poddanymi dymów trzy⁵	3	21
Okolice Utryny folwarczek w posesji JPa [...]⁶ Orłowskiego z trzema poddanymi w Zubaczach dym[ów] cztery	4	28
Oranow WJPani [...]⁷ Orańskiej sędzin[y] starodubow[skiej] dwór z poddanymi dymów czterdzieści trzy	43	301
Okolice Połonna JPa Michała Połońskiego w posesji JPa [...]⁸ Jelskiego dymów pięć	5	35
Tamże JPa Franciszka Połońskiego dym[ów] osiem	8	56

1 VI 1775 r. kapitan sztabowy, od 1779 major, a od 1781 podpułkownik w Regimentzie Pieszym 6 im. Massalskich; synowie Michała i Katarzyny z Galimskich (Uruski: t. IX, s. 252; Oficerowie 1999: t. I, cz. 4, s. 192; t. II, s. 367, 378, 425, 433). Jan Massalski wzm. w 1764 r. z żoną Katarzyną w Czernicznym (SMU: k. 69v).

² Kilku Truskowskich wzm. na sejmikach brzeskich (Шляхта 2011: s. 214).

³ W 1775 r. posiadała nadto grunty w okolicy Kurowszczyzna, zastawione u Franciszka Niemczynowskiego z okolicy Łazowo (Podymne 1775: k. 57).

⁴ Pewnie Gurski, który w 1775 r. miał 1 dym w Kurowszczyźnie, zastawiony u Antoniego Krukowskiego (Podymne 1775: k. 57). Może tożsamy z Michałem Gurskim wzm. na sejmiku brzeskim w 1788 r. (Шляхта 2011: s. 72-73, 83). Metryki rzymskokatolickie parafii Sielec z XVIII w. odnotowały tylko sławetnych Gurskich lub Gorskich w Sielcu (SMU: k. 106v, 114v).

⁵ W 1775 r. miał też 1 dym w Łazowie, zastawiony u Malinowskiego (Podymne 1775: k. 57).

⁶ W 1775 r. miał też 1 dym w Krukach, zastawiony u Michała Roźbickiego (Podymne: k. 56v).

⁷ Różni Orłowscy na sejmikach brzeskich w II połowie XVIII w. (Шляхта 2011: s. 171).

⁸ Benedykta ze Strawińskich zm. w 1779 r., żona Józefa Woyny Orańskiego w latach 1767-1772 sędziego ziemskiego starodubowskiego, deputata do TG WKL z tego powiatu 1771/1772, zm. przed marcem 1773 r. (Uruski: t. XII, s. 372; Urzędnicy WKL: t. IV, s. 298-299; Deputaci: s. 310).

⁹ Patrz Jelscy w przypisie nr 7.

Tamże JPPw [...] ¹ Maciejewiczów Połońskich w posesji JPa [...] ² Normickiego dym[ów] cztery	4	28
Przedzielsk WJPa Michała Bułharyna pisarza ziem[skiego] w[ołkowyskiego] ³ dwór ze wsią dym[ów] pięćdziesiąt dwa	52	364
Petelów JPa Szymona Grońskiego z poddanymi w Wininie i Podosiu mieszkającymi dym[ów] jedenaście	11	77
Tamże JPa Aleksandra Wyrzykowskiego z chłopami w Podosiu i Wininie dym[ów] pięć	5	35
Tamże JPa Felicjana Olszewskiego z chłopami we wsi Zarzeczu dymów trzy	3	21
Podosie JPa Franciszka Zdzitowieckiego w posesji JPa Remiana ⁴ Wyrzykowskiego dym[ów] trzy	3	21
Tamże JPa Aleksandra Szczygłowskiego dym[ów] dwa	2	14
Tamże JPa Michała Grońskiego dym[ów] trzy	3	21
Przesmyki JPa [...] ⁵ Stryeńskiego folwark d[ym]1, wieś Utryny dym[ów] 8, jurydzyczan w Sielcu dym[ów]6 [razem dymów] piętnaście	15	105
Rukawiec z częścią Piesek JPP Michała i Jana Sawickich dymów trzynaście	13	91
Rukawiec alias Piaskowicze JPa Antoniego Sawickiego dymów siedem	7	49
Rukawiec alias Dobra Wola [,] Pieski i Klepacze JPa Franciszka Sawickiego dymów sześć	6	42
Swadbicze WJPa Eliasza Hryniewieckiego dwór ze wsią dymów siedemnaście	17	119
Sielec hrabstwo JOXa [...] ⁶ Sapichi kanclerza W[ielkiego] K[sięstwa] Lit[ewskiego] miasto chrześcijań[skich] dym[ów] 99. Tamże żydowskich 25. Folwark sielecki i jasiwicki dym[y] 2, do nichże wsie Ogrodniki dym[ów] 10, Soszyca 64, Zubace 7, Plachowo dym[ów] 58, Worozbity 27, Narutowicze dym[ów] 35, Onicewicze 36, Ossowo dym[ów] 44, Siołowszczyzna d[ymów] 9, Marmozowo No 4, Jasiewiczze 18, Panasewicze 7, Bortnowicze 31, Michnowicze 15, Dawidowicze 9, Skorce 43, Regacze dym[y] 2, Pieniany d[ymów] 20. Facit całe hrabstwo sieleckie dym[ów] pięćset sześćdziesiąt pięć.	565	3955

¹ Pewnie dzieci Macieja Połońskiego, który w 1732 r. poślubił Eufemię Czyżewską z Połonnego Hrudu (SMŚ: k. 5v), zaś w latach 1735-1757 z żony Franciszki zm. w 1788 r., rodziła się mu synowie: Antoni 1739 r., Stanisław 1741 r., Florenty 1743 r., Piotr 1745 r., Mateusz 1746 r., Józef 1748 r., Jan 1751 r., Konstanty Ignacy 1753 r., Szymon 1754 r. i Wojciech 1757 r. (SMŚ: k. 5v; SMU: k. 18v, 26v, 31v, 43v, 47v, 50, 52, 57; SMZ: 12v). Być może to on jest w 1733 i 1764 r. wzm. na sejmikach brzeskich (Шляхта 2011: s. 182-183). Onufry Połoński jest w 1768 r. budowniczym brzeskim (Uruski: t. XIV, s. 204). W 1775 r. podatek propinacyjny z Połonnej płaci Faustyn Połoński, wzm. wśród szlachty z 1 dymem bez poddanych (Podymne 1775: k. 57v, 75).

² Patrz Normiccy w przypisie nr 8.

³ Niniejsze zestawienie wzm. go też jako właściciela dymów w Maciejewiczach i Stawkach. Urząd pisarza wołkowyskiego sprawował w latach 1766-1783, pełnił także inne stanowiska (Podymne 1775: k. 75; Uruski: t. II, s. 82-83; Deputaci: s. 343).

⁴ W 1778 r. Remigian Wyrzykowski jest wzm. z żoną Gertrudą Suchodolską (Шляхта 2011: s. 63); zaś Eremiasz Wyrzykowski był świadkiem chrztu u Jezierskich w Osowieckie (SMU: k. 107).

⁵ Może Stanisław *Stryński* w 1783 r. świadek chrztu u Sierzputowskich w Jasiewiczach (SMU: k. 117v); Paweł *Strieński* na sejmiku brzeskim w 1795 r. (Шляхта 2011: s. 206).

⁶ Jaśnie oświecony książę Aleksander Michał Sapieha, m.in. starosta puński, od 1748 r. oboźny litewski, od 1750 r. podskarbi nadworny, od 1754 r. wojewoda połocki, 1762-1775 hetman polny, 13.09.1775 r. dostał nominację na kanclerza WKŁ, którym był do swej śmierci w 1793 r., 1789/1790 marszałek TG WKŁ (Urzędniczy 1994: s. 48, 53, 103, 163; Deputaci: s. 383, 385; PSB: t. XXXIV, s. 565-569).

Siechniewicze JWW [...] ¹ Prozorów kasztelanów witebskich dwór d[ym] 1, wieś Siechniewicze 21, Winin 4, Podosie 19, w Zarzeczcu 1 i przy dworze mieszkającymi chłopami dymów pięćdziesiąt trzy	53	371
Semencza WJPa Józefa Bęklewskiego rotm[istrza] w[ojewództwa] a b[rzeskiego] o dymów jedenaście	11	77
Tamże JPa Ludwika Jahółkowskiego dym[ów] dziewięć	9	63
Tamże JPa [...] ² Białobłockiego dym[ów] pięć	5	35
Starowola WJPa [...] ³ Wretta wojsko[wicza] inflanckiego dwór ze wsią dymów trzynaście	13	91
Syczowka WJPa Rafała Brzozowskiego guber[natora] JKMcI dwór z wioską Kostrą i 2 chłopami we wsi Pieskach dymów czternaście	14	98
Szubicze WJPa [...] ⁴ Wretta wojsk[owicza] inflan[ckiego] dwór ze wsią dymów dziewiętnaście	19	133
Widno alias Bolesty WJPa [...] ⁵ Sawickiego porucznika JKMcI z wioskami Lichacze i Postołowo dym[ów] dziewiętnaście	19	133
Winin JPa Michała Boreyszy dwór z chłopami w Wininie i Podosiu dymów dziewięć	9	63
Tamże JPa [...] ⁶ Białobłockiego dym[ów] cztery	4	28
Zababie od Sielca w posesji WJPa [...] ⁷ Mikulskiego sędz[ie]go ziem[skiego] słonim[skiego] folwarków dwa d[ymów] 2 z wsiami Stanowicze [,] Ponikary, Zalesie, Truchnowicze, Koscienie, Kuzmicze, Smolenicze, Bykowicze, Borowiki, Szewczyki, Nowodworce, Rudniki, Bielczyce, Kozły, Zamosze, Nesterki i Zababie dym[ów] trzysta dziesięć	310	2170
Zasimowicze JPa [...] ⁸ Jelca dwór z chłopami dym[ów] dziesięć	10	70
Tamże w Zasimowiczach JPP Jana i Ignacego Ossuchowskich dym[ów] sześć	6	42
Zahorze WJPa Hilarego Reszki pisarza ziem[skiego] b[rzeskiego] o dwór ze wsią dym[ów] dwadzieścia pięć	25	175
Tamże JPan Moniki Terleckiej podczaszyn[y] parnawskiej dwór ze wsią dym[ów] dziewiętnaście	19	133

¹ Józef Prozor syn Stanisława i Róży z Syruciów oraz jego trzecia żona Marianna Chalecka, wdowa po Adamie Szujkim. Józef był m.in.: od 1752 r. podstarościm kowieńskim, od 1755 r. wojskim kowieńskim, od 1762 r. generałem-majorem wojsk litewskich, od 1764 r. starostą kowieńskim, od 1774 r. kasztelanem witebskim, od 1781 r. do 1787 r. wojewodą witebskim, zm. w Siechniewiczach w 1788 r. (Uruski: t. XIV, s. 365-366; PSB, t. XXVIII, s. 530-532; Deputaci: s. 328). Prozorowie mieli jeszcze na tamtym terenie zastawiony grunt z 1 dymem u Wołynciewiczza w Siechniewiczach i grunt z 1 dymem u Zofii Zeszczyńskiej w Zarzeczcu (Podymne 1775: k. 55).

² Może to wzm. na sejmiku brzeskim w 1762 i 1764 r. Ludwik Białobłocki mąż Krystyny Jahółkowskiej, bądź też w 1774 r. Józef mąż Ludwiki Izbińskiej (Шляхта 2011: s. 19).

³ Pewnie to Nereusz Wrett, wojskowiec inflancki, deputat brzeski do TG WKL w 1774/1775 i 1781/1782, także na sejmiku brzeskim w 1788 r.; jego ojcem był pewnie wojski tytularny inflancki Franciszek Wret[t], wzm. w latach 1734-1740 (Urzednicy inflancy 1994: s. 173; Deputaci, s. 322, 352; Шляхта 2011: s. 61-62). Na sejmiku brzeskim w 1788 r. był także Jakub Wrett, zaś Ignacego Wretta odnotowano tam już w 1764 r., byli też inni (Шляхта 2011: s. 61-62).

⁴ Patrz przypis poprzedni.

⁵ O Sawickim patrz przypis nr 6.

⁶ Patrz Białobłoccy w przypisie nr 45.

⁷ Pewnie to Aleksander Mikulski, chorąży petyhorski w 1750 r. oraz w 1763 r. jako wojski i pisarz w Mińsku był w tych latach deputatem do Trybunału Głównego WKL, sędzia ziemski słonimski już w 1768 r., chorąży słonimski w 1778 r., komisarz do zbierania ofiary dziesiątego grosza w 1789 r. (Uruski: t. XI, s. 61; Deputaci: s. 226, 280).

⁸ Liczni Jelcowie wzm. na sejmikach brzeskich w II połowie XVIII w. (Шляхта 2011: s. 91-92); część z nich to jednak szlachta z 1 dymem bez poddanych (Podymne 1775: k. 57).

Tamże w Zahorzu alias Błotczyźnie tejeż JPani Terleckiej w posesji JPa [...]¹ Kochańskiego dym[ów] dwa	2	14
Zdzitów WJPa Aleksandra Grabowskiego sędziego ziem[skiego] w[o]jewództwa b[rzeskiego]o folwarków dwa, do nichże wsie Zdzitów d[ymów] 18, Szylinek Mały 23, Szylin Wielki 38, Pieszczanka 20, Dziahelec 26. Facit dymów sto dwadzieścia siedem	127	889
Tegoż WJPa Grabowskiego folwark Czerniaków ze wsią Jastrzębiem w posesji WJPa [...]² Paszkowskiego guber[natora] JKMci dymów dwadzieścia siedem	27	189
Suma dymów ziemskich wiejskich po złotych siedem [wynosi] dwa tysiące dwieście sześćdziesiąt jeden	2261	15827

3. Źródła archiwalne, akty prawne i literatura:

- Podymne (1775) Taryfa podatku podymnego województwa brzesko-litewskiego spisana w 1775 roku, wraz z taryfą podatku dziesiątego grosza z czystej propinacji, Lietuvos Valstybes Istorijos Archyvas /dalej LVIA/, F. SA, d. 11587, k. 53-61v, 74v-77.
- SMU (1726-1798) Wypis metryk ochrzczonych w kościele parafialnym sieleckim, LVIA, F.604-13-53
- SMŚ (1723-1798) Wypis metryk zaślubionych w kościele parafialnym łacińskim sieleckim, LVIA, F.604-13-54
- SMZ (1780-1798) Wypis metryk umarłych w parafii sieleckiej, LVIA, F.604-13-55
- VL (1860) Volumina legum, t. VIII, Petersburg
- Шляхта (2011) Шляхта Брестского воеводства. Список XVIII ст., Е. Анищенко, Минск
- Deputaci (2004) Deputaci Trybunału Głównego Wielkiego Księstwa Litewskiego (1697-1794), opr. A. Rachuba, P. P. Romaniuk, Warszawa
- Oficerowie (2003), Oficerowie Rzeczypospolitej Obojga Narodów 1777-1794. Spisy, t. I: Oficerowie wojska koronnego, cz. 4: Formacje Targowicy, szkolnictwo wojskowe, varia, uzupełnienia, opr. J. Gdański, M. Machynia, Cz. Szrednicki, K. Stepan, Kraków
- Oficerowie (1999), Oficerowie Rzeczypospolitej Obojga Narodów 1777-1794. Spisy, t. II: Oficerowie wojska Wielkiego Księstwa Litewskiego 1777-1794, Sztab, kawaleria, artyleria, wojska inżynierskie i piechota, opr. M. Machynia, V. Rakutis, Cz. Szrednicki, Kraków
- PSB (1936, 1984-1985, 1992-1993), Polski Słownik Biograficzny, t. II, Kraków 1936; t. XXVIII, Warszawa 1984-1985; t. XXXIV, Warszawa 1992-1993
- Urzędnicy (2003) Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego, Spisy, t. IV: Ziemia smoleńska i województwo smoleńskie XIV-XVIII wiek, opr. H. Lulewicz, A. Rachuba, P. P. Romaniuk Warszawa;
- Urzędnicy (2004) Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego, Spisy, t. I: Województwo wileńskie XIV-XVIII wiek, opr. H. Lulewicz, A. Rachuba, P. P. Romaniuk Warszawa
- Urzędnicy (1994) Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku, red. A. Gąsiorowski, t. XI: Urzędnicy centralni i nadworni Wielkiego Księstwa Litewskiego XIV-XVIII wieku, opr. H. Lulewicz i A. Rachuba, Kórnik
- Urzędnicy inflanccy (1994) Urzędnicy Dawnej Rzeczypospolitej XII-XVIII wieku, red. A. Gąsiorowski, t. XI: Urzędnicy inflanccy XVI-XVIII wieku. Spisy, opr. K. Mikulski i A. Rachuba, Kórnik

¹ Może Jerzy Kochański lub Piotr Kochański, uczestnicy sejmiku brzeskiego w 1788 r. (Шляхта 2011: s. 128). Marcin Kochański był w 1784 r. świadkiem chrztu u Łazowskich z Krzywobłotów i w 1787 r. u Bowejów z Czerniczne (SMU: k. 119v, 125).

² Może pułkownik Ignacy Paszkowski, trzymał on w 1775 r. wieś Horodniany jako donatariusz w dobrach stołowych JKM (Podymne 1775: k. 60v, 74v). Ignacy Paszkowski był w 1762 r. dyrektorem sejmiku brzeskiego, przy wyborze deputatów do Trybunału Głównego WKL (Deputaci: s. 276), Paszkowscy z tym imieniem także na sejmikach brzeskich w 1756 i 1780 r. (Шляхта 2011: s. 176-177). Natomiast pułkownik Piotr Paszkowski otrzymał w 1768 r. za zasługi i 30-letnią służbę wojskową królewską Klepacze w brzeskim (Uruski, t. XIII, s. 237).